

ДНДСИДЖИК

Нам улувуун хайынта

1935 сийлахынны 1 күнүгөр төрүүтэйдүү

2003 с.
Атырдах ыйын
7
күнэ
чэпшиэр
№ 95
(9257)

УПУУСТААБЫ БАЙЫАННАЙ КОМИССАРИАТ ТЭРИЛЛИБИТЭ БО СЫЛЫГАР

подполковник Жданов М. И. этэ. Намнаацы холбоонктаах военкомат сэрии кэмнээсийн ыараанах усулуубайгаа тэриллибигээ. Ити кэмнээс военкомат сэриигэ дьону ытырын тэнээр дөвону бүтгүүнүн припискалаанын, кинилэри учуска туруоруу, байыланнай сулуусын ынгырын уонна ынгырыллыбыттары фронгы атаары бииргээ ытыллаллара.

Военкомат тэриллибигэйтэн сэрии сылларыгар 1714 кини байыланнай чаастарга сулуусалын атаарыллыбыттара. Сэрии кытаанах сылларыгар военкомат узенгитгээри кинилэргэ сүктэриллибигэ сорудахтары чизээхтийг толорбутгара. Военкоматтар сэриигэ дьону ытырын тэнээр олохтоох нэнлийн эртотогутар улахан улзни тэ-

УЛУУСТААБЫ БАЙЫАННАЙ КОМИССАРИАТ ТЭРИЛЛИБИТЭ БО СЫЛЫГАР

СЭРИИСЫЛЛАРЫГАР

Улуус ытых кырдываана, Ая дойду сөрийтин активнай ытыхтылааца Михайл Яковлевич Колесов 1939 с. оройон байыннай остоулун начальнигынан, онтон 1940 ойнан Дьокуускайдаа байыннай комиссариат Нам оройонутар инспекторынан анымьтга. Кини иннигөр байыннай инспекторынан Гаврил Гулиев узлээбит.

— 1940 с. оройончын байыннай учуют хаттаан ытыхтылыбыга. Олининин оройон урдунэн учукка баара-суюда 200 киши тураа,

онтон учооту хаттаан ытыхты кэнниттэн 1000-тан тахса киши учукка турбуга, — дийр Михайл Яковлевич.

Итигэн салтын кини 1939 с. из-нилийнэ ортотугар байыннай уерэх сааламмыгын, ол сайн сусукиши бийр ый устатьгар байыннай дыалава уерэммитин эттэ. Байыннай уерххээ кэлбэгэр дьон строевой бэлэми барьгыттарын, сэрийтигэтийн, техникин уероппийтгэрийн, вингтовканан ытыхтыга эрчилийтгэрийн кэпсээтэ. 1941 с. оройон из-нилийнэтийн ортотугар маасабай байыннай уерхтээнийн сааламмыгын, уерэхтууруу Р. П. Кутуков салайбыгын, младшай командирдэр госбаан управляемий Габышев, паспортист Васильев дьону уерхтээгүйнэдээ.

Нэйлийнээн байыннай дыалава уерхтээр пуунна Хатырыкка уонна Кебекенгэ узлээбигтэрэ. Нам сэлийнэтийгээр химический оборона уерэзин М. Я. Колесов, санитарийн оборонаны кылаабынай бираас Г. Г. Потапов салайбыгын. 1939 с. саалан М. Я. Колесов ДОСААФ председателинэн узлээрийн кэмгээр оройон оскуолалыгыг овогор ортолоругар ытыхтыга, противовоздушной, сани-

тарий обороналарга туваанаах уерхтээр тэрийн угус овогору байыннай дыалава уерхтэин саалавыга.

1941 с. Ая дойду уотгаах сэрийтигээр оройон кинигөр байыннай уерхтээр байлаан бутэрбит 100 кинниттэн 98-на барбыга. Нэйлийнээн байыннай дыалава уерхтэе кэлтийлээ, далаанын ахтыг ытыхтылыбыга. Нам с. билгийнэ умайбыг мас оскуола байыннай хаанаарымга кубултулбууга. Онно оройон кинин, Кынны Дэрийбин, Ашана, Хамагатта эдэр дьоннор барыта 100 киши тумулзин байыннай дыалава уерэммитээр. Кинилэр кыннынтын кэмгэ хайындаах, мас саалаах, гранаталаах кэлнэнэр узлээчийн түүн хойжка дэрий байыннай дыаланы уерхтэлэрэ уонна сэрииг бэлэмнэнэлээр. Кинилэримладшай командирдэр Рехлисов, Габышев, Жирков, Васильев уерхтэллэрэ, эрчийлээрэ. Михайл Яковлевич байзгаа дэрийн кэминэ тууорсан 1942 с. бэс ыйн 22 кунгэ Ая дойдуу кемускуур Улуу сэрийгээнтэйлан, чөрдэх илиитигээр саа-саадах тутан, естөхтерүү утрын сэрийлэспите.

ХААЛЫЛААХТАН — ИННИКИ КЭККЭБЭ

Матрене Алексеевна Мурунова Намнаацы райвоенкомакка 1973-79 с. финансовый-ханайыстыбаннай чаас начальнигынан узлээбигтэй. Кини узлээбигтэй салыгыг оройончын байыннай комиссардэр капитан Ярмоленко, майор Е.А. Щеглов, полковник А.И. Марфин ыччыты армияга ылсынга бэлэмнээнинчээ угус өрүүтээх узлени байлааннаахтыг ытыхтыгтара. Ити кэмнээ учуют отдельнай сэбидээсийдэрийн капитаннаар В.М. Матвеев, В.И. Винокуров, Грундо узлээбигтэрэ. Нам уола прaporщик Валерий Новгородов ер салыгыг абар овогору кытга алтынан, армияга салуусалыылларыгыг бэлэмнээбигтэй. Секретней отдел сэбидээсийдэрийн М.Х. Парников, О.А. Новгородова о.д. байлааннаах узлени ытыхтыгтара. 1978 с. байыннай комис-

сиат санга дыэтийн таас варианын түшнүүтгара. Уп-харчыгийн бэлээ мэндэйдэри үсэсэгпите. Угус кэпсэтийн, сүүрүү-кетгүү тумуугэр республика 20 тын. солж. узлээбигтэй. Дыэз тутуутгун сорог ороскуутгун оройон сохозтара уйумтгатаа. Ити кэмнээ дэрий республика байыннай комиссариаттарын ортолоругар Нам оройонун тэрилтээ тээлэтийн кэдэрүүтгүнэн түүхээ мээстэлэртэй бийрдээсэргэрийн сохулан ислитэй. Онтон салыгаа байлаа өрүүнээ республикаа 3-с миссээдэх тахсыбыга. Ити угус узлэнэн сэтийнлийбигтэй.

Иллээх колектив субуутуннай-уктарга актыбынайдык ытыхтыгтара. Хомуур, от, мас кэдэлтийн узлээрэ өрүү баар буолаллара. Кэмиттэн кэмтэгээр уерхтээр тревогалар ононтуулаллара. Өрөбүл күннэргэ военкомакка дьонуруустуба тэриллэрэ.

М.А. Мурунова ер саллааха энхицэл суух узлээх урдуктуу саланалмамыга. Кини бочуутунай грамоталарын, харчынан бэлээтээмийтэй. Иккэ төгүллегковой массыннаа фондадарын ытыхтыга. 1979 с. бочуутгах салынан тахсыбыга.

Б. СЫРОМЯТНИКОВ

БАЙЫАННАЙ УОРЭТИИ СӨРГҮҮЛЛҮҮН НААДА

го военний-спортивнай лаафырга эдэр, санга салуусалыаан кэлбэгтэй уолуу үзэрьылар. Валерий Николаевич манна овогору автоматаан хайдаах туттарга, строевуунан хамаарга уерхтэйт. Ол кинниттэн салыгаа военкомакка военний-учоуттуур остоул начальнигынан узлээрэ кирибтэй. 1972 саллааха Чита куоракка 9-ыдаах пропорциктар оскуолалыгыг узлэнэ кэлэр. Онтон Саха Республикааны хамаарийн комиссариата Амма оройонутар эмиз военний учуют остоул начальнигынан ытыхтын 3,5 салы узлээбигтэй. 1975 салынайынгтан пенсияга тахсыдэрийн Намнаа узлээбигтэй. Армияга ынчынрага уркын кэлнээдээсээрийн, ол ийн культура кинигөр комиссия ытыхтыларын түнүүнан Валерий Николаевич кэпсээтэй. Онтон санга военкомат тутуутгун узлээбигтэй, военний-спортивнай лаафырга узлээбигтэй, көхтөхөөн ытыхтыннын ылбыгт. Булаафырга ытыхтылаахтара үеэн тахсан мас кээрдэн, бэйлээрин күүстэй-

ринэн санга военкомат туттарыгттара. Кини санаатынан уркын кэмнээгээ 9-10 кылаа старга начальнигийн бэлэмнээн баараа тохтооботою буоллар овогору армияга бэлэмнээр үчүгэй, салуусалыааны тахындаа буолуутаа болуутаа. «Сылын айыбийн призывка 90-тан 100-кээ дэрий орж ытыхтыг иэстэрийн толоро баарлаллаа. 1970-с салыартан армияга баар овогору дуорубайларыг гардзийллэрэ күннүрбүтгүнэн сибээстэн албэх орж ытыхтылларын буолбуга. Саха уолаттарыг тиистэрийн туруга ордук мэлтэх, ыалдьын. Армияга ынчынрага комиссия бараастарын кытта тапсан, тахаарылаахтыг үзлээбигтэй. Барыбыг ирэлдэхтэрийн, биригэ узлээбигтэй табаарыстарын бараанынныгын энэрдэллийн, дьолуу-соргуун баарын, — дийр Валерий Николаевич. Кини 1991 салынайынгтан пенсияга тахсыдэрийн, ол кинниттэн алта салы гражданская тэрилгээлээрэ узлээбигтэй.

Кэпсээтэй Д. ОСИПОВ

Новгородов Валерий Николаевич 1969 саллааха ыам ытыхыг армияга ынчынрага барыгт уонна 1971 саллааха үчүгэйдик салуусалыаан Нам сиригээр эргилийбигт. Кэлбэтийн кэннэ оччоотуу Нам оройонун военкома Л.А. Адамов армияга бараары салынан кэлдэр.

Военкомат дьиэтэй

Күннээги түбүүстэр

СЭДЭХ ЧААСКА СУЛУУСПАЛААБЫТА

Николай Васильевич Дьяконов 1998 с. Намнаацы военкомакка комиссары солбайаачынан ананан узлээбигтэй. Кини Нам улууун терут олоо тоо. Орто оскуола кэнниттэй Коля Дьяконов 1972 с. Иркутскайдаа байыннай авиационий-технический училище уерэнэ кийргизтэй уонна кынны дипломунан литетант звишилаах бутэрбитэй. Ити кэнниттэн Мурманской Флот корабельной противолодочной-вертолетной чааныг салуусалыаах.

Николай Васильевич салуусалыырын салыгыг оройонун кининдээ. Кини Нам улууун түүнээдээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүнээнээдээ салуусалыаахтара-дойдуулар байыннай уерэнэилээрийг салыгыгттара. «Киев», «Минск», «Малороссийск» бастаки советской авианосецтари байыннай ытыхтылларыгттара. Ити тэнээ Аан дойдуга түнээндээ байыннай ытыхтылларыгттара. Онон кини олус сэдэх чааска түүн

